

KÖZSEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona, egyes szám ára 14 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz címzendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó: RÓNAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Közseg, Várkör 39. szám.

Nyitlér sora 40 fillér.

Hirdetések nagyság szerint jutányos árban
számítanak meg.

Végkimerülésig?

(V. L.) A végső kimerülésig fog-e tartani a balkáni háború és ez a végső kimerülés nem következett-e már ma be? — ez a kérdés. A kockát valóban nagyon tragikus körülmények között dobták föl. Hamlet nagy monológját szavalhatja a török: „Lenni, vagy nem lenni!” — de úgy vesszük észre, szinte már szeretne is nem lenni ebben az állapotban. Csakhogy az európai diplomácia másként rángatja a balkáni népeket törökösztül, mindenestül. Carleilje mondja egy helyt, hogy a történelem nem egyéb, mint a mende-mondak desztillált halmaza. Vajjon a történelem az ő oknyomozó és kutató módszerével képes lesz-e valaha úgy megdesztillálni a mende-mondákat, hogy tisztán lássuk: mi volt az oka ennek a háborúnak a rablás vágyán kívül?

Hiszen a mostani esetben a desztilláció folyamatának át kellene szűrni az orosz diplomáciának nem is — kétszínűségét, de minden szászánovi csalárdságot. És mikor az orosz külügyi politika annyira kiszámíthatatlan, hogy néha-néha éppen hálafeliratkészítése közben Nikitát a guta kerületi jó ura ellene vető csalárdságán ingerlődvé — szabad-e valakinek jóslatot kockáztatni, hogy mit fog az orosz kezdeni holnap?

Hiszen a háború régen készen volna. ha az ifjú törökök nem rendezik azt a végzetes puccsot, — történelem desztillációjára tartozik kinyomozni: a patriotizmus, féltelen uralkodni vágyás, angol vagy orosz pénz csinálta-e ezt? Továbbá ki lesz oly naiv, hogy higye, miként Montenegró az ő 25.000 főből álló teljes armádjával a nagyhatalmak de-marche-ára kukkanni is merjen, ha Atyuska nem integet, hogy nem kell a dolgot egészen komolyan venni.

Az ördög bánna mindezt és dehogy vesztegetnénk rá egy árva szót, ha a bőrünkről nem lenne szó. Vagyok annyira naiv, vagy ha tetszik cinikus, hogy a magam ezer baja közben nem tulságosan érdekel, — tud-e Albánia egy semleges keresztény kis országgént megalakulni? Mikor a vajudó kis ország megszületése érdekében nem kellene véremet ontani, — hogy mi érdekem Albánia mint külön territorium nekem, — nem látom át, de hogy ezért esetleg még glédaba is kell állanunk, — azt sejtem és rettegem. Lehet, hogy a fegyverek nem dördülnek el, de hogy az eddigi 500 millió kiadás tovább is hatványosra fog emelkedni, — ez már holt bizonyos. Pedig mindez évekre szóló gazdasági aléltságnak és kimerülésnek lesz a következménye.

Ezek után pedig jogosan kibővíthető a cikk elején felvetett kérdés: Vajjon csak a Balkán népei merülnek-e ki a végsőkig a harc során és nem mi is velük? Bizony nincs más-ként. Eddig 700 önálló kereskedő zárta be boltját s több bank felszámol. Ha így megyünk a télnek, lesz több is. Hajókötél idegzete van azoknak, a kikre ez a dolog tartozik, hogy azt nem mondják: nincs tovább. Embertársain a Balkánon nem követelhetik a Curtius-ugrást, mert az mese, hogy jövő biztonságunk függ a mostani diplomáciai sikerektől. Ezekről a diplomáciai sikerektől nem függ semmi. A szlavgyűrű minket milderősebben átfog. A jövő leszámoló nagy kérdését ugyse kerülhetjük el.

Ellenben, ha így mennek a dolgok tovább, elvérzünk. De jó lenne egy félévvel előre látni s talán azt mondani, hogy egy nagy veszély mulott le rólunk. De vajjon egy fél év múlva nem leszünk-e még mindig a zürzavarban?

„Álljunk meg egy szóra!”

Igenis álljunk meg! De ez alkalommal nem meddő politikai beszélgetésre. Sokkal több sebből vérzik már az ország, semhogy kedvünk volna ez alkalommal az elmondandókba politikai celzatos keverni, csak egyszerűen utalunk azokra a híresztelésekre, mely szerint legközelebb a törvényhozás elé kerül a községek adminisztrációjának államosítása és így el fogunk érkezni ahhoz az időponthoz, amikor Magyarországon lesznek „magyar királyi állami falvak” és ezekben a magyar királyi falvakban nyoma sem lesz a társadalmi tevékenységnek, mert mindenre rá fogja ütni a hivatalos apparatus a maga bürokratikus bélyegét.

Szomoruan állapítjuk meg ezt a tényt, mert hiszen a magyar falvakban csak legutóbb kezdett életrekelni a társadalmi tevékenység, csak a legutóbbi évtizedekben indult fejlődésnek a szövetkezés és egyesülés erejéből fakasztott intézmények láncolata, melyekre az új rend tervezői ügyet sem vetnek, sőt a tervbe veti községi adminisztráció államosításával kapcsolatban mintegy ellenszerről iparkodnak gondoskodni abban a tekintetben, hogy a magyar falvak kisebbségeinek társadalmi tömörülései elé a jövőben mesterséges gátak emeltessenek.

Azokban a tervekben ugyanis, melyek a faluk közigazgatásának államosításáról szólnak, nem látjuk beillesztve azokat az intézkedéseket, melyek köteleességévé tegyék a leendő állami községeknek, a faluk lakóinak társadalmi tömörüléseinek előmozdítását. Nem látjuk az államosítási törekvések tervezett paragrafusai között a legnagyobb szociális jelentőséggel bíró közegészségügy mikénti megjavításának lerakott alapjait?

Meg kell állapítanunk ugyanis, hogy még a közelmúlt évtizedekben a nép gazdasági szervezkedések érdekében és igen nagy részben a községek vezetésére hivatottak segéd-mével és közreműködésével, — határozottan szép eredményeket értünk el, amint ezt a legutóbbi napokban az ország minden részéből a fővárosba sereglett és az „Országos Központi Hitelszövetkezet” — valamint a „Hangya” szövetkezet kebelébe tartozó vidéki szövetkezetek vezetői előtt ismeretes és immár százmilliókról szóló hiteles kimutatások is igazolhatják; addig szomoruan kell konstatalnunk, hogy a nép egészségügy fejlesztése, a közegészségügy javítása, az orvosok munkájának méltányolása, különösen pedig a mindezt célzó társadalmi alakulások támogatása terén mind a mai napig semmi sem történt.

Elrémítő az erre vonatkozó bizonyítékunk! Most teszik közbe illetékes helyeken az ország sorozó-járásának eredményeit. Megdöbbenéssel állapítják meg ezek a jelentések azt, hogy csak igen ritka az országban az a terület, ahol a sor alá állított ifjuság 50%-án felül akadt legyen alkalmas, egészséges, fegyverbíró egyén. A legtöbb helyen, — mint tudjuk az idén nem is oly nagyon szigorú orvosi vizsgálatok, — a megvizsgált fiataloknak legfeljebb harmad részét esetleg negyedrészt, sőt sok helyen megennyit sem találunk egészségesnek. Vajjon mi lehet ennek az oka?

A magyar nép folyton degenerálódik. Egészségtelenül el, egészségtelenül táplálkozik, betegségekben pedig a legtöbb helyen még ha akar sem tud szakszerű és kifogastalan gyógykezelteshez latni. Hat nem megdöbbenő jelenség ez!

Orvosaink helyzete rendezetlen, a vidék közegészségügyi ellátásához kevés az orvos, az állam folyton azt hangoztatja, hogy ezen bajok

megjavítására ezidőszerint nincs kellő anyagi ereje! Hat legalább legyen jóindulata ahhoz, hogy támogassa és kedvezményezze az olyan irányu társadalmi tömörüléseket, melyek például magánegyesületi betegsegélyző egyesületek formájában volnának a nép között életrehivathatok.

Az államilag megalkotott munkás-betegsegélyezés is revízióra szorul és mindezen teren alig észlelünk illetékes kezdeményezéseket, bár a leghitelesebb szakértők, a magyar orvosok ugyancsak keményen döngik már fülebe az erre hivatottaknak a mai állapotok tarthatatlanságát.

„Álljunk meg tehát egy szóra” és vessünk véget ennek az antiszociális helyzetnek, induljon meg az akció alulról a falvakban és a városokban egyaránt, szervezzük meg a közegészségügy szolgáltatásban álló társadalmi intézményeinket, kórházegyesületeinket, amint erre olyan gyönyörű példákkal szolgált a modern nyugat, és az „egyesült erővel” jelszavában szerzett erővel kényszerítsük cselekvésre a magyar törvényhozást is, a magyar nép közegészségügye érdekében való korszakalkotó cselekvésekre.

Helyi hírek.

Dr. Hajdu T. bor pannonhalmi főpátpi és csütörtökön városunkban időzött az itteni székház és főgimnázium meglátogatására és ez alkalommal meghallgatta dr. Bardos Remig igazgatónak előterjesztéseit az itt létesítendő nagyszabású konviktus ügyében, melynek tanulmányozásával és tervezésével már régebben igen behatóan foglalkozik. Oméltósága érdekében megjelentek udvozlására a városi tanács August János u. polgármester vezetésével, a székház részéről dr. Bardos Remig igazgató és Osztoviics Gellért tanár. Nagyon kedves hatást keltett a vacsorán résztvevő vendégek körében a főpátpi azon figyelme, hogy Róder Akos tanárt, kinek aznap volt névnapja, szívélyes felkoszontással tisztelte meg.

Kincs István apátplébános Stranzl József káplán kíséretében két hétre délvidékre utazott. Távollétében a plébániát Szilágyi Imre segédlelkész vezeti az árvaházi praefektusok közreműködésével.

A postaról. Szakovits Irma postakezelőnő saját kérelmére Szombathelyre helyezték át. Helyébe ide kerül Felsőpulyáról Kral Gizella kezelőnő. Sajnálattal látjuk távozni korunkból Szakovits Irma urhölgyet, aki ugyszólván gyermekkorá óta végzetlen szorgalommal, türelemmel, jóakarattal s nagy ambícióval állt a helybeli posta és távirószolgálatban. Hiszen néhány évtized előtt a Szakovits család egy magá látia el a táviróhivatalt a postával való egyesítésig. Családi körülményei miatt kérte maga az áthelyezést s mi nem tehetünk mást minthogy szeretettel megörizzük ennek a példás kötelességtudó tisztviselőnek emlékét és azt kívánjuk, hogy új helyén is mindig jól érezze magát.

Vasuti értekezlet. A közseg-határszéli vasut ügye új stádiumba lépett azáltal az értekezlet által, amelyet Herbst Géza alispán Fábian Lajos vasut-építő mérnök vállalkozóval együtt kedden Közsegben az érdekeltséggel együtt tartott. A vármegye alispánja, aki új lendületet adott az immár elaludt közseg-kirchschlagi vasut ügyének, most már az erősebb előkészítés stádiumába hozta ezt a nagy vajudó kérdést. A közsegi értekezleten, melyen az alispán elnökolt és egyik előadóként Fábian Lajos szerepelt, résztvevő Közseg város tanácsa, számos városi képviselő, a közsegi h. é. vasut igazgatója és a helyi érdekeltség képviselőiben Heisz Matyas esperes, valamint Vlaszaty Odón hercegi főerdőmester. Herbst Géza alispán bejelentette, hogy ígéretéhez híven, beható információkat szerzett a vasutépítés lehetőségéről felől és Fábian Lajost kérte fel a vasut-építés előkészületeinek, céljának és rentabilitási lehetőségének ismertetésére. Fábian beszéde után élénk vita keletkezett, melyen részt vett August János, Freyler Lajos, Czeke Gusztáv, Közsegi Jozsef, Rusa Béla, dr. Stúr Lajos, Vlaszaty Odón és még számosan, végre is a beható vita azt eredményezte, hogy ezen értekezletből megindul az akció az építendő vasut koncessziójának új alapon való kieszközlése érdekében. A felszólalások ugyanis kimutatták, hogy kormányhelyen sokkal előnyösebb magitélés alá vétetik, ha köztisztület, város szerepel vasuti engedményesként, miutha a koncessziókat privat társaság

Milliók
használgak

Köhögés

rekedség, hurut, elnyájkásodás, göresős köhögés és hőkhurut ellen. * * * *

Kaiser-féle Mell-karamellák

6100 jegyz hit bizonyítvány orvosoktól és magánemberektől keszesedik a biztos eredményért

Különösen jóleső és ízletes cukorkák. ::

Csomag 20 és 40 filléret szelence 60 f. ért kapható

LENDVAY LAJOS
és

KÜTTEL DEZSŐ gyógyszereszeknél Kőszegen.

A márvány-mozaiklap

templomok, üzlethelyiségek, folyosók és konyhák burkolására a legszebb és legjobb cementlap Kapható **Zerthofer Mihály** cementgyárban Kőszegen.

Felséges

izü, fehér vagy aransárga csemegegémzet 5 kg-os esinos postadobozokban 10 koronáért szállít bérmentve a „Méh” a Magyar Méhészek Értékesítő Szövetkezete, Budapest, Váci-ut 108 bg. Szakkérdésekben díjtalan felvilágosítás!

Riparia Portalis

friss vágású sima vessző, legkitünőbb nagylevélzetű faj (Grand Clabre), állami felügyelet alatt selectálva, jegmentes, teljesen beérett vessző ezre: I. oszt. 50 cm. hosszában metszve 10 K
I. „ 140 „ „ „ 32 K
II. „ 50 „ „ „ 6 K

Rendelésnél 20% előleg küldendő, csomagolásért ezrenként 1 K számítatik.

Szekszárd, 1913. március 11.

Toth Károly
szőlőbirtokos.

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk”-nál jobb máz ninesen Asszony mondja: ez a kinesem! A padló úgy fénylik tőle Nem is kell sok máz bőle; Kevés munka, semmi kín, Barna, vagy porszürke szín, Figyelmet csak arra tegyen, Hogy az mindig „Keil-Lakk” legyen! Ajtó, mosdó, ablakpárkány Oly fehér lesz mint a márvány, Ha „fehér Keil-Lakk”-ot veszünk, S vele mindent jól befestünk. Konyhabutor, asztal, szék, Itt van „Keil-Lakk” azurkék, Kertibutorot fessük zoldre, Gyermekeknek oméne. „Keil-Lakk”-ból van minden szín, Kék, piros, zöld rozmarin. Szóval: ház vagy nyarilak, Mindig legyen ott „Keil-Lakk”!

Mindenkor kaphatók:
Unger József cég-nél
Kőszegen.
Szombathely: Kaiser Lajos.

Horgony-Syrup. Sarsaparillae
compos.
Vértisztítóeset. Öregre 3,00 és 7,50 bor.

Horgony-Liniment. Capsici compos.
A **Horgony-Pain-Expeller** pótkéa Fájdalomenyhító beázószólas meghűlése. rheumatis. édesvónyái seb Cseveje - 20. 140 2 - bor

Horgony-Vas-Albuminat. Tinktúra
Vérszoptóanyagú és csontépítő - Cseveje 140 bor

Beszereshető a legközebb gyógyszerárban vagy közvetlenül a
HORGONY dr. az „Arany orvosi”-hoz címzett orvosi (K. Elnököknek) 6) gyógyszerárban.

Főelárusítás Magyarországi részre:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész BUDAPEST.

XXX magyar királyi

jótekonycélú államsorsjáték

Ezen pénzsorsjáték remélhető tisztia jövedelmek közhasznú és jótékony célokra fog fordítani

Ezen sorsjátéknak a 4. oszt. 14 835 nyerevénye van, melyeknek összes értéke 475 000 koronára fog keszpenzben.

Főnyeremény 200.000 korona keszpenzben.

Továbbá:		
1 főnyeremény — 200.000 kor. keszpenz	10 nyer. a 200 K	4.000 K keszpenz.
1 „ „ — 10.000 „ „	40 „ „ 150	6.000 „ „
1 „ „ — 5.000 „ „	100 „ „ 100	10.000 „ „
1 „ „ — 2.500 „ „	200 „ „ 50	10.000 „ „
1 „ „ — 1.000 „ „	2.000 „ „ 20	0.0000 „ „
1 „ „ — 500 „ „	2.500 „ „ 10	120.000 „ „
1 „ „ — 250 „ „	2.500 „ „	1.480 nyer. összesen 475.000 K keszpenz.

Huzas visszavonhatatlanul 1913. évi május hó 15-én.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az ország előzetes beküldése mellett a magyar kir. lottó-jedekki igazgatóságánál Budapestre (Vámpalota) portonmentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi postai, adó, vám- és schivatalnál, a országos vasúti állomásokon s a legközebb lottóhívtársakban és váltó-üzletekben. J. tekérvet ingyen és bérmentve küld.

A magy. kir. Lottójedekki igazgatóság.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

hivatalos olózmzárral ellátott palackokban mindenütt kapható

CAMIS és STOCK

gőzüzemű gyárából

BARCOLA.

Mindenki

ki **Epilepsziában** (másként nyavalyatörés) vagy ehhez hasonló betegségben szenved, kerje saját érdekében ingyen és bérmentve

„Az Epilepszia (nyavalyatörés) kipróbált gyógyítási módja” című magyarra fordított orvosi füzetemet számos elismerő és halairatokkal.

Cím:
Gusztáv Salomon, gyógyszerész,
BERLIN-Schbg. Postfach 12/o.
Póstdíj: levelezőlap 5 f., közons. levél 10 fillér.
Levelezés bármely európai nyelven.

Szőlőbirtokosok

különös figyelmebe!

I - SZÖR kevesebb a gond,
II - SZÖR kevesebb a munka,
III - SZÖR kevesebb a munkabér!

FORHIN a sokszorta megjavított bordói keverék és számtalan kőszonó és elismerőlevél tanúsága szerint mindenütt a legnagyobb melegegedéssel használnak és a legjobb megelőzővel használják. Ez a szőlőbirtokosok számára a legjobb megelőző és a legjobb gyógyító. A FORHIN használata óriási munka- és pénzmegtakarítást jelent, mert az anyag teljesen kész! Használjanak saját érdekükben californiai lét, a gyümölcs-rovarok elleni védekezésére rovarenyvel minden kártékony rovar lekötésére, rovarfogó övet az uszas kártékony rovarok elfogására. Laurinát a rovarok ellen nvari védekezésére. Lauril Karbolineumot a rovarok elleni teli védekezésére Lauril oltóvizet az oltványok nemesítésére, Jehneumint a szonve virágok permetezésére, Nicotin Quassiakivonatot faiskolák permetezésére. Jopomort mezei egerek pusztítására. Pampilt rovarok és darazsak elfogására. Tessek mindezen cikkekről kimerítő leírást és használati utatást kérni, melyet ingyen és bérmentve küld az összes érdeklődőknek a

FORHIN szőlőpermetezési a ivaggyar BUDAPEST. Vi. Váci-ut 93 v. valamint képviselői: Hoffmann Ernő Szombathely. Rosenthal Lipót Celdömölk. Wentzl Ede Kőszeg.

Parfumerie „HEZ” illatszertár

háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára nagyban és kicsinyben. *****
BUDAPEST, VIII., Losonci-utca 13. szám.

Reklámunk óriási eredménye
újabb reklámakcióra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szémbeszokobb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:
1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)
1 darab uestegely francia arc- és kezűnimito,
1 francia szappan (barmely illatban),
1 uesteg francia parfüm (barmely illatban),
1 francia brillantin (barmely illatban),
1 könyv (80 lap) angol pouderpapír
1 csomag dr. Heider-féle fogpor
1 drb. francia fogkefe (csontnyelű)
1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor,
1 uesteg valódi Johann Maria Farina kölnivíz,
10 darab szekrény- és ruhaillesítő francia Sachet-lap,
összesen 19 drb. 2 korona 50 filléret.

Szállítások naponta eszközteltek utánvét mellett. Negy koronán aluli megrendeléseknel portomegtakarítás céljából celszerű a penzt előre beküldeni (lehet bolygekben is), így a porto 50 fillér, utánvételes szállításknál porto 84 fillér. Csomagolási költséget nem számítunk.

Tizenhat oldalas illatszertár és háztartási értesítőnket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

DALMA

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság kőszegi fiókja,

Kőszeg, Király-út 6. sz.
Struez szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg nettó 4,00-os kamattalazással beteti könyvecskére és folyószámlára. A kamatozás a betétek követő napon kezdődik, betét kiütéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámítol: 2-3 alarásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben.

Folyósít: rendes és törlesztéses jelzalogkölcsonokot földbirtokokra és városi házakra, magassabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).

Értékpapirokat: napi árfolyánon veszi és elad törzségi megbízata-okat elfogad

Szelvényeket: költségmentesen bevált, szelvényveket a szelvényutalvány (talon) alapján díjmentesen beszeresz

Átutalásokat, leízüteseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosít

Értékpapirokat és értékeket orszere és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzüzetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbízást a legelőnyösebben bír lebonyolítani.

Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság úgynöksége mindenféle biztosítást elfogad és felvilágosítással készséggel szolgál.

Központ: Szombathelyi (regi) Takarékpénztár Szombathely Alakult: 1857-ben.
Alapitoke 1.600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor.
Takarekbetétek 15 millió koronán felül.
Saját tőké 2.250.000 korona.

„Varázsfuvola”

Barki egy óra alatt megtanulhat ra ta játszani. A „Varázsfuvola” rendkívül kellemes 2) acél trombitahanggal és 4 erős bogóval van ellátva. Diszes kivitelben, kottafuzettel, Jálakkal, tokkal ajándékkal együtt

csak 4 koronán.
Csakis Wagner „Hangszer Király” országszerte elismert legelőcsőbb hangszerezésben kapható Budapest József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kerjen fényképes hangszerárjegyzeket